

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . K 28.—
za en mesec 2:20
za Nemčijo cesarstvo 29.—
za ostalo inozemstvo 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi projeta mesecno 1:70

Sobotn. izdaja:

Za celo let 7.—
za Nemčijo cesarstvo 8.—
za ostalo inozemstvo 12.—

SLOVENEC

Dneški Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne braničice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravnštva telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Konec — zaenkrat.

Druga balkanska vojska je s carigradskimi pogajanjami končana. Meje med posameznimi balkanskimi državami sicer še niso da podrobnosti določene, v glavnem pa bodo sledile: Med Bulgarijo in Turčijo teče meja od Inijade ob Črnom morju mimo Lozengrada in Odrina po Marici do Enosa ob Egejskem morju; Bulgarijo in Grčijo meji črta od otoka Taza mimo Xantija do Beleš-planine proti Doiranu; med Grčijo in Srbijo teče meja od Doiranu mimo Djevdilje nad Pajk-planino in Ostrovskim jezerom preko Prezbanskega jezera do Ohrida; Albanijo in Grčijo deli črta od Korice do Fteljskega zaliva nasproti Krku; Albanijo in Črno goro meji Bojana in severoalanske alpe; Srbija in Črna gora bosta najbrže ločeni po črti, ki se začenja na neki točki med Djakovico in Prizrenom in teče od tu proti severu nekako po sredini Novopazarskega sandžaka; med Albanijo in Srbijo bo tvorila mejo črta od Prizrena po sredi Šar-planine do Debra in od tu k sredini Ohridskega jezera; Srbijo in Bulgarijo bo ločila črta od Carevega sela po Maleš-planini v loku do Strumice in od tu do Doiranu; med Bulgarijo in Rumunijo pa teče meja od Tutruka do Balčika na Črnom morju.

Ako ta rezultat premotrivamo z najvišjega stališča, to je z ozirom na zdovinsko nalogo krščanstva, izpodriniti iz Evrope nekulturno osmanstvo, ga moreno kljub vsemu označiti kot povoljen. Turčija bo še precej časa igrala na Balkanu važno vlogo, vendar pa se ne bo mogla rešiti končnega propada v Evropi in se bo moral umakniti slejali prej v Azijo, kjer pa jo tudi čaka samo razpad.

Z ozirom na krščanske države na Balkanu pa so londonska reunija poslanikov ter bukareški in carigradski mir ustvarili dosti manj povoljen položaj. Ako bi se bila izvedla srbsko-bulgarska pogodba in bi se bil udejstvil peterburški protokol glede Sistrije, bi bila Bulgarija zadobila na Balkanu hegemonijo, pri čemer pa je pomisliti, da razmerje med Bulgarijo in Grčijo že izpočetka ni bilo po nobeni pogodbi natančno določeno in da so Rumuni stali vedno na prezi. Ali bi bila bulgarska hegemonija, ki bi bila ustvarila Veliko Bulgarijo od Črnega morja do Debra na zahodu in Soluna na jugu, v korist Balkana in bi li bila služila v njegovo politično konsolidacijo, se ne dà zagotovo reči. Vojska med Bulgarijo na eni ter vsemi ostalimi balkanskimi državami na drugi strani je to

idejo zaenkrat unicila, bukareški mir pa tudi ni ustvaril na Balkanu tistega ravnotežja sil, ki se je mnogim zdel ugodnejša rešitev balkanskega problema nego hegemonija Bulgarske. Zakaj v zvezi z nesrečno vojsko Bulgarije s Turčijo, ki pravzaprav niti ni bila vojska, je Bulgarija potisnjena zdaj na tretje mesto na Balkanu in je prišla Grčija na drugo. Rumunija je slekjoprej najmočnejša država na Balkanu, Srbija pa ne dosti manjša od Bulgarije — vpoštevajoč Črno goro, je srbstvo bulgarstvu celo enako. Vpoštevati pa je še Albanijo, ki bo postavila kakih 80.000 mož na bojišče, in Turčijo, ki bo v Evropi še vedno lahko postavila kakih 200.000 mož, če bo treba.

Ali je moralno tako priti, se danes zlasti Slovani vprašujemo. Človek bi rekel, skoraj dà. Preden so štiri balkanske države začele vojsko s Turčijo, sta se pravzaprav le Srbija in Bulgarija večalimenj natančno pogodili. Bulgarija in Grčija le zelo nasplošno, z Rumunijo se pa Bulgarija sploh nič ni domenila, dasi je bilo to neobhodno potrebno. Kar se tiče srbsko-bulgarske pogodbe, ki je skoro vso Makedonijo priznala Bulgariji, se danes skoraj zdi, da se je od ene strani sklenila samo zato, da se je skupna vojska s Turčijo sploh omogočila, zakaj po tem, kar se je danes zgodilo, je dvomljivo, če je Srbija sploh kdaj imela trden namen držati se te pogodbe, ki bi bila temelj za bulgarsko prevlado na Balkanu, vsekakor pa je bilo po ustvaritvi Albanije pribito, da se Srbi ne bodo hoteli smatrati vezane nanjo. Grčija, ki itak ni bila nasproti Bulgariji skoraj nič vezana, je to spremno izrabila za to, da si zasigura lep, če ne najlepši del Makedonije. Da spriči tega Rumunija ni ostala pri strani, je s stališča macchiavelistične politike modernih držav umljivo, ker nevraliteto si pusti vsaka država plačati, naj bo to moralno upravičeno ali ne. Dejstvo, da se balkanske države niso že pred vojsko pogodile, so li zadovoljne s prevlastjo Bulgarije ali pa smatrajo za koristnejšo razdelitev Balkana po principu ravnotežja sil, lahko mi obžalujemo — države, ki so ravno vsled tega prišle do profita, pa so s tem seveda le zadovoljne. Slovani bi bili pač želeti, da bi se bila bulgarsko-srbska zveza ohranila, naj bi potem dobila Bulgaria ali Srbija več ali pa obe enako, toda stari antagonizem radi Makedonije je to zvezo razbil, neglede na to, da imajo na Balkanu govoriti tudi Vlahi in Grki in da so tudi velesile delale čim večje zmešnjave.

Kaj hrani bodočnost v sebi, je čisto negotovo. Srbija in Bulgarija dogleden čas cisto gotovo ne bosta prijateljici in bosta skušala druga drugi škodovati, kjer bosta le mogli. S tega vidika se dá pač za gotovo

predvideti, da bosta Bulgarija in Albanija šla skupaj. Kam se postavi Turčija, to danes še sama ne vé. Zveza med Turčijo in Bulgarijo ima za Turčijo ta pomen, da se zavaruje proti Grčiji, koje oči so danes uprte na Carigrad, toda vendarle ostane Turčiji Bulgarija ravnotako nevarna kakor Grčija. Mogiča je tudi zveza Srbije s Turčijo, tembolj ker te dve državi nimata nobenega medsebojnega interesnega konfliktja. Najbolj je pa verjetna zveza med Srbijo in Grčijo proti Bulgariji in Albaniji. Med Rumunijo in Bulgarijo je odprt račun radi Dobrudže, koje izguba ni za Bulgare nič dosti manj občutna kakor izguba Makedonije. Sicer pa se na Balkanu lahko uresničijo najneverjetnejše kombinacije.

Kar se tiče velesi, Avstro-Ogrska z razvojem stvari na Balkanu ni nič profitirala in je odvrnila od sebe le nevarnost, ki bi obstojala v tem, da bi se bila Srbija, zvezana z Bulgarijo, polastila dela Adrije. Danes preti Srbiji sami Albania in Bulgaria. Ta uspeh naše diplomacije pa zamenjuje precej interesna skupnost med Srbijo in Grčijo ter ohladitev avstrijsko-rumunskega razmerja. Najbolj moreta biti s stanjem na Balkanu zadovoljni Italija in Rusija. Italija zato, ker si je vedela ohraniti prijateljstvo vseh balkanskih držav (celo Grčiji je glede Kavale ustregla in ima zopet v Albaniji priliko ji napraviti kako uslugo) je v Albaniji prišla bolj na svoj račun nego mi in ima z okupacijo Dodekanesosa v svoji roki važen del daljnega razvoja balkanskega vprašanja; Rusija zato, ker se je ustvarila močna Srbija, ker se je Rumunija zelo na rusko platagnila in ker je Carigrad za lep čas ostal še turški. Nemčija si je takoreč ohranila v vsakem oziru svobodne roke in je ostala prijateljica vseh, Francija participira na uspehih Rusije, naj so že veliki ali ne, Anglija pa je odnesla zlasti velik moralni dobiček kot ježiček na tehnici pri londonskih konferencah in tudi sicer bržas ni odšla prazna.

Zdaj je konec zaenkrat. Srbofilci so veseli, bulgarofili potrti. Po našem mnenju ima nazveč vzroka biti zadovoljen nekdo drugi. Vzdignila se je na Balkanu nova sila, novi Byzanc, brezobzirem in lokav kakor stari, pa tudi močan. Ž njim bo odslej treba najbolj računati.

Balkanski dogodki.

BULGARSKO-TURŠKA POGAJANJA.

Carigrad, 15. septembra. Seja mirovnih pogajanj je trajala z malim odmorom dve uri. Komunike o seji se glasijo: Delegacije so se sporazumeli v vprašanju mejā v glav-

»A raca je moja, tako je bela kot sneg!«

In začeli sta pripovedovati tudi o drugih darovih, ki leže v kuhinji na mizi.

»Tiko, otroka,« ju je sunil od sebe in k ženi: »Kdo, dušica moja, je prinesel te reči, kajti kupila jih gotovo nisi?«

»Seveda nisem kupila, ker nimam denarja za take reči,« je vzdihnila, »zlasti ker ti tako veliko potrebuješ za sebe.«

Mož se je ustrašil tega kočljivega pogovora, ker je igral za velike vsote v klubu in zraven ni štedil sampanca. Odgovoril je torej z dobrosrčnim izrazom:

»Gotovo si se utrudila ... razburila te je prošnja, jaz to vem,« je vzdihnil, »da ti je neumna služkinja morala povediti ... a sem ji tolkokrat zabranil.«

»Ah, ako bi se samo utrudila, toda ti veš...«

»Hm ... hm ... kaj pa hoče dotični človek v kuhinji?«

»Saj ni človek, ate,« vtaknila se je vmes Maša, »to so babe, strašno debele babe.«

»Ne moti,« zaklical je oče, »hm ... kaj pa hočejo te babe?«

»Prišle so k meni in rekle so popoloma obravičeno, da moški nimajo

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v.
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "

za večkrat primeren popust.
Porčna oznamila, zavale, samtrice itd.:
enostolpna petitrsta po 18 vin.

Poslano:
enostolpna petitrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. urici pop.
Redna letna priloga Vokali red.

nih točkah. Končna rešitev tega vprašanja bo padla v seji dne 17. septembra (danes).

BULGARI ZASEDLI GUMULDŽINO.

Sofija, 16. septembra. Dve bulgarski diviziji sta po hudem odporu prebivalstva zasedli Gumuldžino.

ALBANI SE PRIPRAVLJajo NA NAPAD NA ČRNO GORO.

Berlin, 16. septembra. »Deutsche Tageszeitung« poroča s Cetinjo: Pri Skadru se je zbral več kakor 10.000 Albancev, ki nameravajo z orožjem v roki vpasti v severozahodno ozemlje, zasedeno od črnogorskih in srbskih čet. Črnogorska vlada je poslala na mejo tri divizije vojakov. Glavni tabor čet bo Podgorica. V Tuziju so se napravile močne utrdbе.

ALBANI SE KREGAJO.

Dunaj, 16. septembra. »Neue Freie Presse« poroča iz Valone: Med Essad pašo in albansko vlado so nastali spori, ki so dobili duška na nekem zborovanju v Draču. Albanska vlada se boji, da bi Essad paša zanetil nemire v deželi. Essad paša se peha za Fuad pašo, kandidata za albanski prestol. Pri tem ga podpira tudi inozemstvo.

AVSTROOGRSKO - SRBSKA POGAJANJA.

Belgrad, 16. septembra. Iz poučenih virov se izve, da se bodo začetkom oktobra na Dunaju začela pogajanja za ureditev trgovinskih odnosa med Astro-Ogrsko in Srbijo. Srbskim poslanikom se v to svrhu dodelje strokovni izvedenci.

IZROČITEV BULGARSKIH VJETNIKOV.

Belgrad, 16. septembra. Včeraj dopolne je srbska vojna oblast na mejni postaji Sukovo izročila bulgarski oblasti 22.138 bulgarskih vojakov kot vojnih vjetnikov.

VOJNI MATERIJAL ZA GRŠKO.

Pariz, 16. septembra. »Matin« grozi grški vlad s prekinjenjem pogajanj za 800-milijonsko posojilo, ako se potrdi, da je grška mornarica naročila tri dreadnoughte v skupni vrednosti 120 milijonov. »Liberte« trdi danes, da te ladje še niso naročene, da bo pa Grčija na Angleškem naročila topove za 80—100 brzostrelnih baterij.

SRBI DEMENTIRajo IZGON MAKE-DONSKIH UCITELJEV.

Belgrad, 16. septembra. Vesti raznih listov v inozemstvu, da je srbska vlada izgnala več učiteljev iz Skoplja in Bitolja, so po zatrdiru srbskega korespondenčnega urada izmišljene. Ravnotako so vse trditve o preganjanju in trpinčenju makedonskih Bulgarov brez podlage. Vsi podatki so neresnični.

pojma o našem trpljenju,« vzela si je robec iz žepa, »nimate z nami nobenega sočutja. Cež dva meseca bom visela med življenjem in smrtjo, ti sedis pa vsak večer v klubu.«

»Kaj pa čem, dušica moja? To je moja uradna dolžnost, če ne bi se reklo, da se ne brigam za ruski klub.«

»Poznam, poznam tvoje izgovore ... vedno me z njimi slepiš ... toda vidiš, da niso samo v našem stanu moški take vrste, ampak tudi kmečke ženske se pritožujejo.«

»Kaj pa hočejo?« je vprašal, ko je izplil vino.

»V drugem stanu so, ker se pa vi, moški, ne brigate za ženske ... eden igra v klubu, drugi zapravlja v kremi, ne preostaja meni in njim ničesar drugega, kot božje varstvo.«

»Hm ... jaz nisem duhovnik, da bi za vas maševal.«

»Tako je torej,« sklenila je roki, »ti delaš dovtipe, medtem ko jaz visim med življenjem in smrtjo ... kakšni se bičneži ste!«

»Drugi so še hujši ... kakšen je pa Fileman Aleksandrovič?«

»Ne spominjam me o tem risu!«

»To samo za zgled ... česa pa hočejo one babe?«

»Rade bi postavile v vasi križ za srečen izid njihove zadeve.«

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščki, poslovil d. r. Leopold Lénard.
(Dalje.)

V tem trenotku je priteklo dvoje majhnih deklec, a ko sta zagledali piščeta, sta zakričali radostno po rusko:

»Mama, kako je lep ta petelinček, ta bo moj, kaj ne da mama?«

»Jaz vzamem pa to majhno belo raco, ah, kako je lepa, ta bo moja, kaj ne, mama?«

In gledali sta na ljubki živalici in se stiskali k materi.

KONKORDAT MED SRBIJO IN RIMOM.

Dunaj, 16. septembra. Iz Rima poroča »Neue Freie Presse« sledeče: Belgrajska vest, da bo v nekaj dneh dospela v Rim srbska vladna komisija pogajat se zaradi konkordata glede srbskih katoličanov, se smatra v vatikanskih krogih za prenagljeno.

HOHENLOHJEVI DEKRETI.

Rim, 16. septembra. Tukajšnje časopisje poudarja, da je od rešitve vprašanja, se li Hohenlohjevi dekreti izvedejo ali ne, odvisna trozvezja.

POLITIČNA PREPOVED NA JUŽNEM TIROLSKEM.

Trident, 16. septembra. »Alto Adige« poroča iz Levica: Politična oblast je prepovedala občini Levico oddajati v najem planinske pašnike na Cima Verle in Costa di Sotto laškim državljanom. Te pašnike so od pamtiveka oddajali v najem laškim državljanom.

BARON SKERLETZ ZOPET OPERIRAN.

Budimpešta, 16. septembra. Danes dopoldne je bil kraljevi komisar baron Skerletz v sanatoriju Rdečega križa zopet operiran. Kot posledica poškodbe in preza strelnegan kanala je namreč nastopilo oslabljenje muskulature, kar naj bi se z današnjo operacijo popravilo. Po operaciji se je baron Skerletz razmeroma dobro počutil.

ZBOROVANJE NEMŠKIH IN AVSTRIJSKIH INDUSTRIJCEV V LIPSKEM.

Lipsko, 16. septembra. Na skupnem zborovanju nemških in avstrijskih industrijev je danes dopoldne govoril poslovodja osrednje zveze nemških industrijev vladni svetnik dr. Schweighofer. Poudarjal je med drugim, da si danes gotovo tri četrteine nemškega prebivalstva iz pridobitnih poklicev služi svoj kruh v obrti, trgovini in industriji. Vsem tem milijonom preskrbeti delo in zasluzek, je naloga nemškega podjetništva, česar delavnici in iniciativi je edino zahvaliti, da sedaj vsi tisti stotisoči, ki so se morali prej izseljevati, najdejo delo in zasluzek v nemški domovini.

PATRIARH BOGDANOVIC.

Budimpešta, 16. septembra. Iz gasteinskega kopališča se poroča, da se je vsako nadaljnjo iskanje Bogdanovičevega trupla ustavilo. V Karlovcih se je uvedlo postopanje, da se Bogdanovič proglaši mrtvimi.

PAPEŽ PIJ X. IN DEMONSTRACIJE PROTI KATOLIŠKIM TELOVADCEM.

Dunaj, 16. septembra. Politična korespondenca na Dunaju poroča: V vatikanskih krogih se govorja, da bo sv. oče proti nečuvnemu izgredom, naperjenim proti katoliškim telovadcem v Rimu in v drugih krajih ob priliki športnega kongresa protestiral. Čas in oblika protesta še nista znana. Protest izide najbrže po končanem slavlju Konstantinovega jubileja, da ne bi rimski romari, ki utegnijo priti med slavnostmi še v Rim, bili izvostavljeni kakim insultom.

KRVAVI VOLIVNI BOJI V ITALIJI.

Rim, 16. septembra. Sedanje volitve se vrše po novem razširjenem volivnem redu. Volivna borba je strastna. V Cassoriju pri Neaplu je bil en volivec ustreljen. Nato se je pred podprefekturo razvilo živahno strešanje. Nastopila je policija. Neki kmet je bil težko ranjen; 80letnega duhovnika,

»O, tega pa ne!« ja zaklical z ostrim glasom. »Križev ne dovolim nobenih!«

Deklici sta pogledali začudeno na očeta in na mater.

»Kaj pa kričiš? Jaz nisem tvoja podložnica, jaz sem žena, to so pa tvoji otroci.«

»Vem,« govoril je mirneje, »toda ti, dušica, ne prsi me takih reči.«

»Ah, to sem vedela že naprej,« in dvignila je robec k očem, »da mi ti vsako reč odrečeš, pa naj bo še tako malenkostna. Ako bi šle ženske k Judku Ezafoviču,« imenovala je faktorja svojega moža, »ne obotavljal bi se dati dovoljenja; toda ako prosi žena...« in je zaplakala.

»No, no, pomiri se, dušiča... prosi kaj drugega, samo ne za križ.«

Zena je pa hotela doseči svojo voljo in je rekla razčlajeno:

»Drugim bi dovolil, toda ako te prosi žena in ženske v blagoslovjenem stanju, ki nimajo drugega varuha, kakov Boga, takim pa odrečeš.«

»Hm... kako si danes svojeglava, saj sem ti rekel, da prosi, kar hočeš, samo ne križ.«

»Dobro,« je zaklicalna in se dvignila na sedežu, »se pa izbriši iz kluba,« in pogledala mu je ostro v oči.

»Iz kluba?... hm... iz kluba, praviš?«

»Da, saj si rekel, da te lahko prosim za vse, izbriši se torej iz kluba.« (Dalje.)

ki je prišel k oknu, da bi množico pomiril, je zadela krogla, da je bil takoj mrtev. Iz Neapla so poklicali na pomoč karabinierje. Tudi v Paternu in drugod je prišlo do volivnih nemirov ter je bilo več oseb ubitih.

ZBOROVANJE NEMŠKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Jena, 16. septembra. Danes se je vršila burna debata o vprašanju generalnega štrajka. Bernstein in Bauer sta svarila pred generalnim štrajkom v sedanjih razmerah. Liebknecht je izjavil, da se generalni štrajk ne dá komandirati, da pa treba mase nanj pripraviti. Henselt svari pred generalnim štrajkom. Frank se zavzema za propagiranje in pripravljanje na generalni štrajk, čeprav čas zanj še ni prišel. Ledebur izjavlja, da se mora splošni štrajk pripraviti, da bo mogoče gospodrujoče sloje z njim presestiti. Dr. David bi bil za štrajk, ako bi se z njim dala doseči volivna reforma. A preje bi se morala zagotoviti sredstva, da bi se ljudstvu lahko dalo kruha za več tednov.

FRANCOSKO-ŠPANSKA ALIANCA?

Pariz, 16. septembra. Z ozirom na obisk francoskega ministrskega predsednika v Španiji, ki se vrši v oktobru, se v francoskem in španskem časopisu pojavljajo glasovi, kakor da bi se ob tej priliki imelo izvršiti vse priprave za francosko-špansko alianco. Ta alianca da je potrebna z ozirom na skupne francosko-španske koristi v Maroku, pa tudi za slučaj kake evropske vojne; Franciji bi alianca zagotovila svoboden prehod njene armade skozi Španijo in ji omogočila brambo pirenejske meje proti vsaki invaziji. Pa tudi španska mornarica bi Franciji v Sredozemskem morju prav prišla.

NOV ANGLEŠKI NADDREADNOUGHT.

London, 16. septembra. Včeraj so v Portsmouth spustili v morje največji angleški naddreadnought »Queen Mary« in ga pridelili v službo prvemu vojnornornaškemu brodovju. Ladja je dolga 200 metrov in obsega 27.000 ton.

HOMATIJE V MEHIKI.

Washington, 16. septembra. Mornarskega inženirja Maurica Root, nečaka bivšega državnega tajnika, so mehiški vstasi umorili.

JAPONSKO-KITAJSKI SPOR PORAVNAN.

Nanking, 16. septembra. Kitajska je sprejela japonske zahteve in je sedaj spor poravnani.

KOLERA.**Na Ogrskem.**

Budimpešta, 16. septembra. Glasom uradne objave je bilo po deželi 9 novih slučajev kolere.

Na Hrvaškem.

Zagreb, 16. septembra. Kolera se v Sremu vedno bolj širi. Od včeraj do danes se je pripetilo 15 novih slučajev. 4 bolniki so umrli. Umrl je tudi dunajski zdravnik dr. Klinger, ki je na potu iz Belograda na parniku »Elisabeth« zbolel na koleri in stal v Vukovaru. Vsega je bilo doslej na Hrvaškem s Slavonijo naznanjenih 191 slučajev in je preiskava v 139 slučajih dognala azijsko kolero. 56 kolernih bolnikov je umrlo. Umrljivost znaša 54'6 %.

V Srbiji.

Belgrad, 16. septembra. Kljub vsem varnostnim odredbam se kolera v Nišu vedno bolj razširja. V zadnjih 5 dneh je bilo baje nad 80 novih slučajev, mnogi s smrtnim izidom. V Belogradu sta se včeraj konstatirala dva nova slučaja.

V Bosni.

Sarajevo, 16. septembra. V tuzlanskem mestnem okraju sta se pripetila dva nova sumljiva slučaja in je eden od obeh obolelih delavcev umrl. V podeželskem okraju Brčke so dognali enega novega bacilonosca. V bjelinskem okraju je en nov sumljiv slučaj in en nov bacilonosec.

TRAMVAJSKI ŠTRAJK V ZAGREBU.

Zagreb, 16. septembra. Ker je policijsko ravnateljstvo zvedelo, da nameravajo stavkujoči tramvajski uslužbenci ovirati obrat z novim objemom, je izdaloklic, v katerem delavce opozarja, da se bo vsako poškodovanje tramvajske proge kaznovalo kot javno nasilstvo; ravnotako se bo vsako zbiranje štrajkujočih smatralo za puntarstvo. Socialno-demokratična stranka je za nočoj sklicala shod, na katerem se bo najbrže razpravljalo tudi o vprašanju, ali naj delavstvo tramvajce podpre z generalnim štrajkom.

ŠTRAJK V DUBLINU.

London, 16. septembra. V Dublinu je vsled štrajka in izpora 10.000 oseb brez dela. Položaj je resen, ker grozi pomanjanje živil. Tudi dve londonski železniški družbi sta prizadeti.

RUMUNSKI ROPARJI V BUKOVINI.

Cernovice, 16. septembra. Prosluli rumunski roparski glavar Pantelimon, ki ima na vesti mnogo roparskih umorov in vlomov in je ušel iz ječe in znova začel ropar-

ske pohode s sedmimi tovariši. Vsa Rumunija se je bala njegovih grozodejstev. Oblasti so poslale proti nevarni roparski družbi nad 100 oseb, a brez uspeha, ker kmetje niso hoteli izdati roparjev skrivališč. Vendar so Pantelimonu postala rumunska tla prevroča in prekoračil je mejo ter prišel v Bukovino. Černoviška policijska oblast je uvedla obsirne pozvedbe in je neprestano v zvezi z rumunskimi oblastmi.

ZEMLJA SE JE UDRLA.

Krakov, 16. septembra. Blizu vasi Szymbark v gorliškem okraju se je pogrenilo 80 oralov gozda s sedmimi hišami vred, ki so stale na zemljišču. Pogreznjeno место je zaililo obširno jezero. Ker se je pogrejanje počasi vršilo, so se stanovalci dotičnih hiš lahko rešili.

GROZEN ZDRAVNIKOV ZLOCIN.

Bukarešti, 16. septembra. »Dimineata« poroča iz Slobocije: Tukajšnji občinski zdravnik dr. Skuly je neko žensko zastrupil, da je mogel javiti slučaj kolere. Grozen zlocin je dr. Skuly storil, da dobi izplačano doklado, ki se plačuje zdravnikom v po koleri okuženih ali osumljenih krajih. Dr. Skulyja so zaprili.

266 MILIJONSKA ELEMENTARNA ŠKODA V GALICIJI.

Lvov, 16. septembra. Uradno se poroča, da so napravile letosnje povodnji in deževje v Galiciji 266 milijonov škode, in sicer na polju 210, na cestah 15 milijonov, ostanek pa odpade na poškodovana poslopja, vtopljeno živino in na druga opustošenja.

STRAŠNA SMRT SEDEMLETNEGA DEČKA.

Gradec, 16. septembra. V Löcheju je padel sedemletni Veit tako nesrečno s čeplje na nek drog, da ga je drog zabodel. Nesrečni otrok je v strašnih bolečinah v nekaj urah umrl.

600 LETNICA DANTEJEVE SMRTI.

Ravenna, 16. septembra. Pod predsedstvom nadškofa Morgantija se je tu sezavil odbor, ki bo izdaloklic vsemu katališkemu svetu, da naj se 600 letnica Dantejeve smrti leta 1921. slovesno praznuje.

SAMOUMOR V POLICIJSKI STRAŽNICI.

Vratislava, 16. septembra. Lastnik nekega tukajšnjega kopališča, Strauss, je bil povabljen k policiji, kjer so ga konfrontirali z dvema 13 let starima deklamacama, kateri je zlorabil. Med zaslišanjem se je policijski uradnik za hip odstranil v sosedno sobo, medtem se je pa Strauss ustrelil. V zvezi s Straussovo afero so zaprili še celo vrsto »uglednih« Vratislavčanov radi nrvnih zločinov.

NEVAREN MEDNARODEN PUSTOLOVEC.

Krakov, 16. septembra. Policija je aretirala nekega elegantno oblečenega moža, ker je bil osumljen vohunstva. Dognali so pa, da aretovanec, Leon Wawrausch, ni vohunil, pač pa da je nevaren mednaroden pustolovec, ki je bil že zaradi velikih goljufij že desetkrat zaprt, ne da bi se poobiljal. Zadnjič je sedel štiri leta v Steinu. Tudi zdaj ima že velike goljufije na vesti.

DVA GOLJUFA ZAPRTA.

München Gladbach, 16. septembra. Zaprli so lastnika lesne tvrdke Deun & Compagnie, ki sta šla v konkurs s 450.000 markami nepokritih dolgov. Lastnika so zaprili, ker sta tudi menice ponarejala.

RODBINSKA ŽALOIGRA.

Stuttgart, 16. septembra. Tu je vrgla mlada žena Müller skozi okno 4. nadstropja svoja 3 in 1½ leta stara otroka, nato je pa še sama skozi okno skočila. Vsi trije so mrtvi. Žena je to storila, ker so jo ovdili, da je nekaj perila poneverila. Medtem, ko je policija hišno preiskavo izvedla v sosedni sobi, je Müllerjeva izvedla deljanje, katerega policija ni mogla preprečiti.

60 LETNO ŽENO USMRTIL.

Regensburg, 16. septembra. Tu so našli ubito v njenem stanovanju 60 letno Marijo Pfab. Osumljen umora je njen mož, s katerim je bila poročena 21 let. Mož krivodaji. Zaprli so tudi dva slaboglasna moška, ker so ju videli v bližini, kjer se je zgordil zločin.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 16. sept. 1913.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar.

Mestni pravno-posvetovalni urad.

Obč. svetnik Ivan Štef se je začetkom seje vložil naslednji samostalni predlog: Občinski svet ljubljanski skleni ustanoviti mestni pravno - posvetovalni urad, kjer bi prebivalci dobili praven svet zastonji proti malenkostni odškodnini za tiskovine. — Predlog pride na vrsto v eni prihodnjih sej.

Naznanila predsedstva.

Župan javlja, da vstopata v občinski svet namesto odstooivših članov

Štembova in Milohnoje Kavčič in Kraigher.

prevzetju spomenika Lundru in Adamiču, odnosno denarja, ki se je za spomenik nabral, ker se mora tozadenvno še pogovoriti z Vodnikom, ki je izklesal spomenik.

POROČILO GLEDALIŠKE KOMISIJE O ZADEVI SLOV. GLEDALIŠČA.

Zupan postavi na dnevni red poročilo o magistratnem dopisu glede na zvišanje gostaščine. — Dr. Zajec: Prosim, naj bi se postavilo na dnevni red pred to točko poročilo gledališke komisije o zadevi slovenskega gledališča, ker bomo potem uravnali svoje postopanje o povisjanju gostaščine. — Zupan dr. Tavčar: Tej želji ugodim.

Etbín Kristan poroča v imenu gledališke komisije, ki je bila v zadnjih sejih občinskega sveta izvoljena, da najde način, kako omogočiti gledališko sezono 1913/14. Komisija svoje naloge ni mogla izvršiti in prepušča odločitev občinskemu svetu. Gledališka komisija je stopila v dogovor z deželnim odborom, ki je naznani, da da na razpolago poslopje deželnega gledališča in fundus instructus, pridružuje si pa pravice hišnega gospodarja. Komisija tega pogoja ni sprejela, ker bi mestna občina ne imela nobenega jamstva, da bi deželni odbor iz kakršnega koli vzroka lahko sredi sezone sistiral predstave morebiti tudi radiake demonstracije v gledališču. Tega pogoja gledališka komisija ni mogla sprejeti in prepušča zato odločitev občinskemu svetu. — Dr. Novak se obrača proti deželnemu odboru in izjavlja, da je občina voljna zvišati podporo slovenskemu gledališču od 32 na 42 tisoč kron letno. Predlaga: Občinski svet izrekha zahvalo gledališki komisiji za njeno trudaljnost, izraža pa svoje obžalovanje, da deželni odbor do sedaj ni našel povoda s pritrditvijo predlogom gledališke komisije omogočiti obstoj slovenskega gledališča in sezono za leto 1913/14.

Stališče kluba občinskih svetnikov

S. L. S.

Občinski svetnik Iv. Štěfe izvaja: Kot član gledališke komisije, v kateri sem zastopal naš klub, izrekam v imenu kluba obžalovanje, da komisiji ni bilo mogoče podati ugodnejšega poročila. Mnogo pa je pri tem krivde, da gospodje, ki so imeli vodstvo gledališča v rokah, niso pravočasno dobili poti, da bi pred koncem sezoni izposlovali od deželnega odbora stare pogoje. Gibati so se začeli šele, ko je bila stvar že zamujena. Zakaj tako in iz katerega vzroka ne bom tu preiskoval. Našemu klubu je resno na tem, da ohramimo slovensko gledališče, potrebno slovenski kulturi, pa tudi Ljubljani z gospodarskega stališča. Zato se pa tudi ne moremo kar strinjati z gospodom predgovornikom. Po njegovih izvajanjih naj bi sedaj slovenskega gledališča ne bilo. Če tudi se ne strinjam z vsemi pogoji deželnega odbora, vendar si stavljamo vprašanje: Ali bo, ako zapremo slovensko gledališče, drugo leto bolje? Ali bodo pogoji deželnega odbora drugo leto drugačni? Bolje je vendar nekaj kot nič in če letos slovensko gledališče zapremo radi pogojev deželnega odbora, ko se niti izvajali še niso, bo to na vse strani za slovensko gledališče imelo le slabe posledice. Opozorjam na naše dijaštvu, na bedno igralstvo, na to, da nemško gledališče široko odpira svoja vrata Slovencem. (Pustoslemšek se smeje.) Štěfe: Saj se poznamo. Sploh pa smo mi tihi, ko vi govorite, zato poizkusite biti vsaj pri takov važni stvari, kot je obstoj slovenskega gledališča, resni. (Pustoslemšek: Bomo pa k Nemcem hodili!) — Saj tako tudi hodite z Nemci skupaj! — Dr. Zajec: Saj vemo kje ste! — Štěfe: Opažam, da gospodov, ki so danes silno glasni, o koristih slovenskega gledališča takrat, ko so bedni slovenski igralci pri hotelu »Tivoli« in preteklo nedeljo v deželnem gledališču uprizorili predstave v svojo korist, ni bilo nikjer. (Klici: Tako je!) Opozorjal bi tudi, da je garderoba Dramatičnega društva, aka prenehiamo, vsled neplačanih računov tržaški pokojninski zavarovalnici v silni nevarnosti, ker ima ta zavod za svojo terjatev prednost pred vsemi drugimi. Zadnja vloga deželnega odbora izjavlja, da hoče deželni odbor postopati koncilijskino in da mu je na tem, omogočiti sezono. Mislim, da to demonta strah, da bi deželni odbor zapiral gledališče za vsako malenkost. Če se na eni strani govor o nezaupnosti deželnega odbora, se na drugo stran lahko tudi to trdi. Mislim pa, da niti deželnu odboru, niti mestni občini se ni bati demonstracij v deželnem gledališču, saj imamo sedaj vendar c. kr. državno policijo (Veselost), ki je tozadenvno vendar znana po svoji točnosti. Tozadenvno moramo vendar državni politiki popolnoma zaupati. (Velika veselost.)

Slovensko gledališče stoji sedaj pred važno novo dobo: Prenchati se mora s takozvano »Vereinsmeierei« in gledališče mora prevzeti mestna občina ali privatni podjetnik. Naš klub je soglasno naznani županu, da je z ozirom na veliko važnost slov. gledališča sklep za zvišanje letne subvencije na 42.000 kron, da je v tem ozirom pripravljen tudi še na eventualne druge izdatke. Naj bi se z otvoritvijo sezone vsaj z novembrom pričelo. Govornik želi, naj župan sejo prekine in naj se zastopniki slovenskih klubov v občinskem svetu še posvetujejo, kako bi bilo vendar omogočiti sezono.

Dr. Tavčar prekine sejo za 15 minut, da zboruje gledališka komisija.

Ko se seja zopet odpiri, izjavlja občinski svetnik Reisner: Stojimo na stališču, da so predlogi, stavljeni od deželnega odbora, nesprejemljivi. Hocem pa lojalno izjaviti, da zastopnikom S. L. S. v občinskem svetu ne moremo delati nobenega očitka in kot član gledališke komisije priznava, da so se zastopniki S. L. S. odkritosečno trudili, da se slovensko gledališče omogoči. Gre se le za diferenca med deželnim odborom in občinskem svetom, ne pa za diferenca med naprednimi in občinskimi svetniki S. L. S. v tej zadevi. Deželni odbor je šele leta 1912 zahteval, da naj se imenuje ravnatelj in naj se predloži celoletni repertoar. Ni šlo toliko za stvarne, kolikor za zasebne stvari. Oba slovenska kluba občinskega sveta sta za to, da se gledališče vzdrži. Da se dobri izhod, predlaga: Deželni odbor imel cenzuro repertoarja, gledališče pa odstopa do konca sezije občinskemu svetu. — Pammer protestira, da bi se podpora od 32.000 na 42.000 K zvišala.

— Dr. Tavčar: O tem se danes ne razpravlja in se bo o podpori razpravljal, kadar bo zadeva zrela. — Pri glasovanju se sprejme dr. Novakov predlog z glasovi narodno-napredne, Reisnerjev predlog pa z glasovi občinskih svetnik S. L. S. in narodno-napredne stranke.

Zupan nato naznani, da zaključi javno sejo, ki ji bo tajna sledila, ker polaga veliko važnost na to, da se bo o povisjanju gostaščine temeljito razpravljal. Javna seja se nadaljuje v sredo, 17. septembra, ob 6. uri zvečer.

Tajna seja.

Zahtega kluba S. L. S. do novomenvanih mestnih zdravnikov.

Glede po dr. Demetru vitezu Bleiweisu izpremenjene službe mestnega zdravnika se sklene, da se def. mestnima zdravnikoma imenujeta dosedanja provizorična šolska zdravnika dr. Demšar in dr. Rus, prvi bo ubožni zdravnik, drugi šolski zdravnik. Dr. Zajec je pri tej priliki izražal zopet željo kluba S. L. S., naj bi se razširile brezplačne ordinacije revni šolski mladini, naj bi se stopilo z zobozdravniki v dogovor, da se definit. nastavljenia mestna zdravnika s privatno prakso ne bodeta več bavila in bodeta posvetila vse svoje delo mestni občini.

Imenovanja v Mestni hranilnici.

Personalno-pravni odsek je predlagal, naj se služba podtajnika v Mestni hranilnici odda dr. Černetu (sinu pok. mes. mojstra in hišnega posestnika Černeta Škerjana). V imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S. je omenil občinski svetnik Štěfe, da je izmed prošnjikov najboljše kvalifikovan dr. Brezigar, za njim je najbolje kvalifikovan dr. Viljem Krejči. Ker je drugi najbolje kvalifikovan dr. Krejči sin ljubljanskega meščana, naj bi službo dobil tisti, ki je za posle v Mestni hranilnici bolje kvalifikovan kot dr. Černe. — Zastopniki večine so nato izjavljali, da ima dr. Černe nekoliko več — odvetniške prakse, kakor bi zastopstva pri okr. sodišču bila posebno merodajna za delo v Mestni hranilnici. Večina je upoštevala sedanje in bodoče zveze dr. Černeta in je službo oddala dr. Černetu. — Za oficiale v Mestni hranilnici se imenuje Matija Rode po predlogu občinskega svetnika Likozarja s 1. julijem. — Za praktikanta v Mestni hranilnici se imenujeta dosedanja pomožna uradnika Fr. Bukovnik in Milan Sterlek. — Ugodi se prošnji uradnika Hiterja, ki je bil pri napredovanju pomotoma oškodovan za en mesec.

Pomožna šola in dnevno zavetišče.

Mestnemu učitelju Levcu se dovoli doklada 200 K za voditeljstvo pomožne šole in dnevnega zavetišča. — Občinski svetnik Štěfe želi, naj bi voditelj tudi res oskrboval vodstvo. Podrejene učne moči morajo same izdelovati koncepte. Sploh naj se ne smatrata dnevno zavetišče in pomožne šole za pasterki pravega zavoda. Vpisovanje učencev v pomožno šolo se je vršilo na mostovžu. Že z ozirom na občinstvo naj bi se preskrbelo soba. Voditelj mora podpirati učiteljstvo na pomožni šoli in dnev-

nem zavetišču ravno tako kot drugo učiteljstvo.

Obrtna zadeva.

Odklonijo se prošnje: Antonia Punтарja za dimnikarsko koncesijo; Tomaža Korbarja za prodajo žganih pijač; Marije Stele za gostilniško koncesijo; Ane Pua za gostilniško koncesijo. — Ugodi se prošnjam: Frana Pirca za fijskarsko koncesijo, katero njemu na korist odstopi Avg. Turk; Karolini Mohar za podelitev koncesije za prodajo sodavice v Zvezdi; Antonije Kikel za koncesijo starinarske obrti; Adolfa Goloba za zobotehniško koncesijo; Uršule Klančar za izkuharsko obrt; Ivana Gajška za koncesijo za prodajo ljudskošolskih knjig, koledarjev, molitvenikov in nabožnih podob. — Ugodi se prošnji Minke Rus za podaljšanje njene gostilniške koncesije, ki jo izvršuje pred Igrišem. — Na prošnjo Jakoba Sterleta za podelitev gostilniške koncesije se bo oziral, ko bo kaka gostilniška koncesija prava.

Turško-bulgarska mirovna pogodba v glavnem perfektna.

Carigrad, 17. septembra. Ministrski svet se je danes sešel k seji, da pregleda načrt turško-bulgarske pogodbe, ki se danes predloži mirovnim delegatom. Pričakuje se, da se bo pogodba danes v celoti ali vsaj glede večjega dela razdelila v paragrafe, jutri pa podpisala.

Pogodba ureja mejo, vprašanje vakufov (nabožnih ustanov), muslimanskih občin, narodnosti, izmenjave vjetnikov in dežarnih zahtev Turčije, ki zahteva, da Bulgaria plača svoje vojne rekvizicije v turškem ozemlju, kar je Bulgaria tudi sprejela.

Nova meja se začne pri neki točki med Iniado in Sv. Štefanom ob Črem morju, tako da bo Iniada turška, bo sledila reki Resovi, tako da Tirnovo pripade Bulgariji, Lozengrad pa Turčiji, gre okoli Odrina, ki ostane s Karagačem in vsemi strategičnimi točkami Turčije, dočim pripadeta Siven in Ortakej Bulgariji, in sledi potem teku reke Marice do Enosa, ki pripade Bulgariji. Glede Dimotike se delegati še niso zedinili, po vsej priliki pa prepusti Turčija to mesto Bulgariji, obdrži pa vse strategično važne točke okoli njega.

Dnevne novice.

— Županstvo Naklo pri Kranju je izreklo gospodu deželnemu glavarju dr. Iv. Šusteršiču vsled napadov po liberalnih časnikih na podlagi sklepa občinskega odbora z dne 14. septembra 1913 svoje sploštanje ter neomajano zaupanje in ljubezen in mu je obenem čestitalo k njegovi petdesetletnici.

— Bohinjska Bela. Občinski odbor občine Ribno je v svoji nedeljski seji soglasno izrekel svoje spoštovanje in neomajano zaupanje prebl. gosp. dež. glavarju dr. I. Šusteršiču. — Pri isti seji je bil v cestni okrajni odbor izvoljen g. župan Iv. Burja.

— Iz Adlešič. Pri volitvi v cestni okr. odbor v Črnomlju za občini Adlešiči in Griblje je bil izvoljen g. Jure Požek, posestnik iz Gorenjec in občinski svetovalec, pristaš S. L. S.

— Šmartno pri Litiji. V okr. cestni odbor je bil v nedeljo soglasno izvoljen g. župan Leopold Hostnik, v Litiji pa g. župan Oroslav Bric.

— Volitev v cestni zastop. V nedeljo se je vršila volitev enega odbornika za cestni zastop radovljški. Mestni zastop radovljški in občina Predtrg volili sta skupaj. Izvoljen je g. Vinko Resman, podžupan radovljški, odličen sončiljenik S. L. S.

— V cestni odbor idrijskega sodnega okraja so izvoljeni v občinah Spodnja Idrija, Žiri, Črnivrh, Vojsko in Čekovnik — 7 odbornikov — zvesti somišljeniki naše S. L. S., v Godoviču-Dole godoviški župan in v Idriji mestni župan.

— Vsežijaški podporni odbor se obrača na slavno občinstvo s prošnjo, da bi blagovolilo dati na razpolago enkratno brezplačno prenočišče od 27. do 28. t. m. za dijake, ki se udeleže socialne konference. Stanovanja naj se javljajo tajniku O. V. P. O. med. Stanko Velkavrhu, Sv. Petra nasip 21/II.

— Volitev za brdski okraj so izpadle takole: Moravče — Spod. Koseze, izvoljen Anton Cerar, župan v Moravčah enoglasno. Drtija — Peče — Velikavas, izvoljen Franc Tič, župan v Drtiji, 23 glasov, 4 nasprotni. Brezovica — Dob — Podreče, izvoljen bivši nadučitelj Kuhar iz Doba s 13 glasov, 11 glasov naših, ker se naši niso vsi udeležili. Dolsko — Ihan — Dol, enoglasno z 44 glasovi izvoljen Flerin iz Ihana (naš). Blagovica — Krašnja, izvoljen Fran Pestotnik, župan iz Blagovice (18 glasov), nasprotnik 10. Trojane — Cešnjice, izvoljen Alojz Izlakar, župan v Trojana, 17 glasov, nasprotnik 5. Rova — Rafolče — Zlatopolje, izvoljen Breznik, župan iz Rafolč (naš). Krtina — Pre-

voje — Lukovca, izvoljen Anton Kersnik, župan, Brdo (liberalec).

— Predavanje. V nedeljo, dne 7. septembra t. l. je imel naš deželni poslanec g. I. Piber Podkorenom poučno predavanje o pašnikih in živinoreji. Ob zelo obilni udeležbi so sledili poslušalcii njegovim izvajanjem ter se mnogo dobrega in koristnega naučili. Zahvaljujemo se mu najtopleje za njegov trud, osobito ker nam je obljubil stati ob strani v naših pašnih zadevah. Po zaslugu gosp. poslanca začeli so se 15. t. m. tako gosto zaraščeni pašniki čistiti in prihodnjo pomlad se bo gibala že prosto in veselo po njih goveja živila in drobnica. Streljanje iz topičev in razobesene trobojnice so naznale vaščanom in sosednjim občinam, da se obeta kodkorenškim živinorejem boljša bodočnost. Dal Bog, da bi bil g. I. Piber še dolgo vrsto let naš dobr poslanec!

— Poroka. Na Bohinjski Beli se je poročil včeraj g. Alojzij Papler, sin veleposestnika in trgovca iz Doslovic z g. Anico Ropret-Rotovo.

— Poročil se je v nedeljo, dne 14. t. m. g. Lovro Novak, c. kr. davčni asistent, z gdeno Franjo Žnidaršič iz Podgorice pri Dobrepolu.

— Iz Radovljice. Danes v noči dne 18. septembra so našli povoženega na železniški progi pod radovljškim pokopališčem mladega, boljše oblečenega moža z dežnikom poleg sebe. Železniški stroj mu je zmečkal polovico glave. Neki delavec ga je našel mrtvega na progi. Kako se je nesreča zgodila, ni jasno. Govori se, da je morda tamkaj, kjer vlak bolj počasi vozi, čakal na vlak, ki bo 10. uru vozi proti Ljubljani, ali morda samo na stroj, ki tudi nekako ob tem času gre proti Podnartu, misli skočiti na vlak, pri tem pa se je ponesrečil. Na licu nesreča došla komisija je našla pri njem vojaško zglasnico (Militärpass), iz katere je razvidno, da je ponesrečenec Franc Justin, 30 let star in doma iz Besnice pri Kranju. Njegovo truplo so pripeljali v mrtvašnico na pokopališče v Radovljici.

— Zopet samoumor v Idriji. Dne 15. septembra popoldne so našli zopet obešenca. To pot si je končal življenje 61letni vponjeni ruder Franc Kanduč. Po zdravniški izjavi je storil to v duševni zmednosti vsled alkohola.

— Vojak, ki so ga našli obešenega na Podlipčevem travniku blizu Škocijana, se piše Viljem Feistner. Služil je pri poljski topniški bateriji. Dom je iz okolice Češke Lipe in po rodu češki Nemec. Vračal

val nad svojim očetom, ker se z materjo ni oženil. 13. t. m. pa se je napisil korajše in šel v Dul, kjer stane njegov oče. Prišedši v hišo, je očetovo ženo, Franco Rus, dostojno pozdravil in hotel govoriti z očetom radi Amerike. Prosil ga je, naj mu dă denar, da odpotuje v Ameriko, ker tu mu ni mogoče živeti. Franca Rus pa mu je, kakor da se hoče norčevati, podarila 20 vinarski komad. Fant je odšel. Vrnil se pa je bolj židane volje in zahteval denarja energičneje z besedami: »Vi ste moj oče, storili ste mene in mojo mater nevredno, dajte mi, da izginem v Ameriko,« 20 vinarski komad pa je hotel Franci vrnil. Pričelo se je besedičenje. France Bivec potegne samokres in začne streljati. Zadel je Franco Rus v levo stegno. Ta se je zgrudila, Bivec je pa hitrih korakov odšel. Premišljeval je svoj nepremišljeni korak in mislec, da je Franco ustrelil, se je javil orožništvo. To ga je po daljši informaciji oddalo deželnemu sodišču v Ljubljano, ker je bilo to bližje nego okrožno sodišče v Rudolfovem. Rus je težko ranjena, a vendar ne smrtno-nevarno. Bivca oddajo v Rudolfov, tam raztolmači zločinstvo. Bivec je srdite narave, a ne nevaren, vedno se le jezi, ker mora preveč trpeti v potu svojega obraza za vsakdanji kruh.

Novo strokovno glasilo. Kranjska deželna gasilska zveza v Ljubljani je dobila svoje glasilo »Gasilski Vestnik«. Pred seboj imamo prvo številko za mesec september. List bo izšel vsako leto najmanj šestkrat. Naročnina znaša 2 K; članom se pa posilja zaston. Zveza šteje dosedaj 87 gasilnih društev. Kakor posnemamo iz lista, dobe člani Kranjske gasilske zveze novo uniformo po slovanskem vzorcu.

Ljubljanske novice.

Ij Seja Zveze in kranjske podzvezze Orlov se vrši jutri, v četrtek, 18. t. m., točno ob 3. uri popoldne v posvetovalnici Kat. tisk. društva. Prosi se polnoštevne udeležbe.

Ij Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico ima svoj občni zbor v soboto, dne 20. septembra ob 5. uri popoldne v Rokodelskem Domu s sledečim dnevnim redom: 1. Branje zapisnika zadnjega obč. zobra, 2. poročila odbornikov, 3. referat (phil. Silvo Kranjec), 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. Za člane obvezna udeležba. Vabljeni so tudi prijatelji podružnice. Za odbor: iur. Viktor Masič, t. č. predsednik; med. Stanko Velkavrh, t. č. tajnik.

Ij Glasbena šola »Ljubljane« vpisuje tudi še danes in jutri popoldne od 4. do 6. ure.

Ij Dijaški deklamacijski večer predita gg. Milan Skrbinšek in Josip Šest, v soboto, dne 20. t. m., v dvorani »Mestnega doma« ob pol 8. uri zvečer. Na tem večeru se ponovi za tretjino okrajšan program prvega deklamacijskega večera. Pet točk je čisto novih. Dve pesnitvi prednaša tudi g. Ferdo Trampuž. Vstopnina je z ozirom na to, da je ta večer namenjen dijaštvu, zelo nizka. Sedeži prve vrste 70 h, druge vrste 60 h, stojische 40 h. Vstopnice se bodo dobivalne v predprodaji v trafiki gdene. Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici.

Ij Novi Daimlerjevi avtomobili. Včeraj popoldne so se vršili na cesti na Rožnik zanimivi poizkusi z rezalcem žice, ki je mortiran na novem Daimlerjevem vozu. Vsi poizkusi so se izvrstno obnesli. Rezalec obstoji iz železnega drogička, ki čez cesto napeto žico vjame in spusti na žago, ki žico vjame. Na koncu žage so pa pritrjene škarje, ki eventualno še neprežagan žico prerežejo. Napravili so se trije poizkusi. Prvikrat je prerezala žaga 6 mm debelo žico, drugič je stala žica višje in so jo prerezale škarje. Tretjič sta pa prerezali žaga in škarje 8 mm debelo žico. Pri poizkusih se je zbralo veliko občinstva, ki je z zanimanjem opazovalo celo proceduro. Med drugimi so bili navzoči: stavbni svetnik Prelovšek, nadž. Krenner, nadinspektor Riedl, nadporočnik Fischer in zastopniki ljubljanske žandarmerije.

Ij Tatvina na trgu. Gospoj Mariji Muščekovi je pred par dnevi na trgu neka skrivena roka iz ročne torbice izmuznila zlač Ščipalnik, vreden 25 krov.

Ij S trga. Danes so na trg pripeljali Vipavci 158 zabojev sadja in grozdja. Peterutine je bilo na trgu 45 kurnikov, jajc pa 20 košar. Jajca so se prodajala od 9 do 10 vin. komad. Tudi domači sadje se je podražilo. Na trg so ga pripeljali 149 košar in so bile češljije po tri za 1 vin.

Ij Naša je na trgu modistka g. Terezija Veseljeva žensko ročno torbico z manjšo vsoto denarja, katero dobi izgubiteljica nazaj v Wolfovi ulici št. 1.

Ij Mlad orel je danes ušel. Kdor ga dobi, se prosi, da ga proti primerni nagradi prinese na Sv. Petra cesto št. 33.

Primorske vesti.

p Hrvatsko-slovenski klub v deželnem zboru istrskem je imel predvčerajšnjim svojo sejo v Trstu. Razpravljal je o političnem položaju Hrvatov in Slovencev v Istri sploh in o enem Hrvatov in Slovenc v Istri še posebej. Storjenih je bilo več tozadevnih sklepov, ki pa za sedaj ne sodijo v javnost.

p Nova puljska hrvaška dekliška šola šolskih sester ni mogla začeti svojega delovanja istodobno kakor druge tukajšnje šole, ker še ni došlo od ministervstva dovoljenje za naselitev šolskih sester, akoravno se je prošnja pravi čas odpostala. Največjo krivido na tej zakasnelosti nosi pa oblast, od katere bi bilo kaj takega najmanj pričakovati in ta je ordinariat v Poreču, kjer se je pustila prošnja šolskih sester sv. Križa 14 dni ležati. Pa se menda to ni zgodilo radi tega, ker so šolske sestre prišle s Hrvatske in ker hočejo odpreti hrvaško dekliško šolo? Človek bi mislil, da je ordinariat v Poreču oblast, katera bo skušala tako stvar, kakor je ta, z vsemi sredstvi pospešiti, toda v Istri, kjer je vse narobe, mora pa menda še to biti. Upamo, da bo že vendar enkrat tudi na tem mestu začel pihati drugi veter.

p Strela v hiši. V Drenčevi Lokvi blizu Reke je ubila strela, ki je v nedeljo popoldne udarila v hišo kmetovalca Antona Perušiča, njegovega sinaka, dočim je vse druge člane rodovine samo onesvestila.

p Radi finančnih neprilik samoumor. Lastnik voznega podjetja Ivan Košir v Opatiji je izpel v nedeljo popoldne radi finančnih neprilik, v katere je zašel, lizol in je umrl. Ubogi mož zapušča vlogo v četveru malih otrok.

p Pri predzadnjem rovinjski porotu je bil radi umora svojega svaka obsojen kmet Vetasovich na smrt na vešalih. Njegov takratni zagovornik je vložil proti odmerjeni kazni priziv, kateremu je nad sodiščem tudi ugodilo, in sicer radi tega, ker se je takrat porotnikom stavilo le vprašanje na umor in ne tudi vprašanje na uboj. Pri sedanjem porotnem zasedanju sta se stavili porotnikom dve vprašanji na umor in uboj. Porotniki so pritrdirili vprašanju na uboj in zato je bil Vitasovich to pot obsojen na osem let težke ječe in ga je njegov zagovornik rešil na ta način vislice.

p Zagonečna smrt 83 letnega starčka. Včeraj okoli 10. ure zvečer je istrski vlak v bližini Milj povožil nekega starčka in ga dobesedno prerezal na dva dela. V razmesarjenem truplu so spoznali pozneje 83 letnega starčka Ivana Brajnika iz Farnega. Policijski komisariat v Miljah je pričel takoj po lokalnem ogledu dvomiti, da bi šlo tu za samoumor ali nezgodo, in je odredil zato obširne pozivede. Preiskava je popolnoma uspela. Dognalo se je namreč, da gre tu za grozen zločin, da je bil silovlasi starček umorjen in da so morilci Brajnikovo truplo le raditega položili na železniški tir, da bi je vlak takoj zelo razmesaril, da bi izginili vsi sledovi zločina. Voditelj policijskega komisarijata v Miljah, policijski adjunkt Mrak, je dal takoj aretirati pokojnikova sinova. Zverinska sinova sta umorila svojega starega očeta zgolj iz dobičkaželjnih vzrokov. Poizvedovanja po tretjem sokrivcu se nadaljujejo. Danes ob 3. popoldne je prispel v Milje preiskovalni sodnik dr. Frausin s sodno komisijo iz Kopra. Po lokalnem ogledu in po fotografirjanju nesrečnega mesta se bo izvršilo še raztelesenje trupla. Aretirana sinova pokojnega Brajnika zanikavata dosedaj še vsako krivdo.

Štajerske novice.

p Nemška predprzost poplačana. Lep uspeh. Pri vpisovanju otrok za šolo v Krčevini-Lajteršperg pri Mariboru, ki se je v torem, dne 16. t. m. končalo, se je vpisalo v I. razred okrog 60 otrok, lani je bilo novincev samo 49. Torej smo letos napredovali za več kot 10. Iz nemške šole, kamor so bili vsiljeni, je izstopilo 13 slovenskih otrok in vstopilo v slovensko. Od 7. ure zjutraj pa do 12. ure je bilo okrog šole zelo burno gibanje. Slovenska straža je bila močno pomnožena. Vse slovenske otroke smo rešili. Wernitznigg, učitelj Valent, župan Schäffer so bili brez moći; imeli so sicer v drevoredu mestnega policaja, ki jim pa ni mogel nič pomagati. Wernitznigg se je začel pogajati, obljubil je, da bo obesil na vhode v posamezne šole table, samo če slovenska straža zapusti postojanko. A mi se nismo dali ugnati. Ne enega slovenskega otroka niso mogli nemškutarji vjeti. Wernitznigg je zopet začel z grožnjami: »Wenn die Windischen nicht abfahren, lasse ich 20 Turner aus der Stadt holen.« Tudi to ni izdal. Valent se je odpeljal v mesto, mi se ostremo. Slabo je šlo ta dan Wernitzniggu. Dela ni imel, nazadnje sta ga prišla tolažit Francelj Girstmayer in Pessl. Brez plena se je moral ta dan vsestni nemški jastreb k obedu. Naši pristaši so

izvršili te dni važno obrambno delo. Rešili so več desetin slovenske dece gotove na rodne smrti.

p Tajnostne zveri na Kor. in Stubalpi na Štajerskem. Urednik lovskega lista »Halali« poroča, da so se sledi zveri, ki napada živino na znanih Alpah, fotografirale in kažejo brezvoma, da gre za zver mačjega plemena. Zraven velikih sledi se pa nahajajo enake manjše, iz česar se sklepa, da gre za zver ženskega spola, ki je ušla iz kake menažerije in na prostem povila mladiča, ki se sedaj pod materinim vodstvom vadi v klanju govede. Po zanesljivih poročilih drvarjev pa se morajo nahajati na alpi tudi volkovi — vsaj enega so videli, in nekdo trdi celo, da je videl hijeno — torej bi se na Koralpi nahajala kar cela menažerija. Če se torej lovci ne vzamejo skupaj, se utegnejo zarediti na Štajerskem kar vse vrste najdivjejših zverin sveta. — Današnja »Tagespost« poroča, da je zverina 15. t. m. poklala na Wielu nad Eibiswaldom dve govedi, nekega bika je pa hudo ranila, vendar se je je bik z rogovami obrnil. Zverine so se preselile s Stubalpe na Koralpo. Pojavile so se tudi v občini Garanas v kraju Wilfresen. Tu so na »Dippoldshaldci« napadle bika in ga strahovito razmesarile. Pri posestniku Hochscheucherju so raztrgale dve ovci. Kraji spadajo pod okrajin glavarstvo Deutschlandsberg. Planšarica na Garanas-alpi je videla dva volkova, ravnotako drvarske mojster Heinrauch. Zlezel je na drevo, da bi ga ne napadla. Priredila se je takoj gonja. Ekspedicija, prirejena od izdajatelja »Halalija« in nadporočnika Zajca, je bila brez uspeha, ker se je vrnila na Stubalpi, kjer pa zverin baje več ni.

p Oboroženi vломilci. V Bučah pri Kozjem so hrvaški tatje ponoči vlomlili pri posestniku in trifikantu Mateju Vrečkotu. Prebivalce so roparji presnetili z ostrimi in dolgimi nožmi, da jih zakoljejo, če niso tisti in mirni. Odnosi so 140 K denarja, slanino, meso, tobak, smodke, eno puško in obleko. Nato so še skušali vlomiti v trgovino g. Pauliča in v poštni urad. Tukaj pa so jih orožniki preplašili in pregnali.

Zadnje vesti.

PRESTOLONASLEDNIK FRANC FERDINAND ZOPET NA DUNAJU.

Dunaj, 17. septembra. Prestolonaslednik Franc Ferdinand se vrne danes zvečer od manevrov na Češkem zopet na Dunaj.

MIROVNA POGAJANJA SE KONČAJO.

Cariograd, 17. septembra. Mirovna pogajanja se najbrže že danes končajo in je mir med Turčijo in Bulgarijo neposredno pred durmi.

NOVA BALKANSKA ZVEZA.

Belgrad, 17. septembra. »Tribuna« poroča, da se snidejo prihodnji mesec rumunski, srbski, grški in črnogorski ministri predsedniki, da ustanove novo balkansko zvezo z nalogom, garantirati na Balkanu sedanji status quo.

PRED VOJSKO V ALBANIJI?

Cetinje, 17. septembra. Glede na vojne priprave Crnogore proti Albancem, ki nameravajo preprečiti Crnigori, da zasede ob londonske reunijske priznano ji ozemlje, izve dopisnik »Rječkih Novin«, da se srbske čete nahajajo kmaj šest ur stran od Leša. Ako Albanci ne bodo dali miru, jih bodo Srbi in Črniogorci neusmiljeno potokli.

SRBSKE VESTI O NEMIRIH V SOFIJI.

Belgrad, 17. septembra. Tukajšnji listi trde, da so čete v Sofiji zopet demonstrirale proti Danetu in kralju in da sta bila generala Selivski in Potev, ki sta vojake mirila, ranjena.

SRBSKI KONZULATI.

Belgrad, 17. septembra. V zvezi z vestmi o trgovinskih pogajanjih med Avstrijo in Srbijo, ki se začeno v oktobra meseca, se poroča, da namerava Srbija ustanoviti konzulat v Pragi, Splitu in Sarajevu. V kratkem dospe v Belgrad deputacija čeških ekspornih trgovcev.

ČRNOGORSKA DIPLOMACIJA.

Cetinje, 17. septembra. Budget črniogorske vlade za prihodnje leto določa postavke za poslanstvo na Dunaju, v Peterburgu, Belgradu in Albaniji. Albanski črniogorski poslanik bo obenem akreditiran v

Atenah. V Skadru se ustanovi podkonzulat. Poslanstvo v Carigradu se opusti. Za poslanika na Dunaju je namenjen Lazar Mijušković.

SPOPAD MED SRBI IN BULGARI.

Belgrad, 17. septembra. Pri Radovištu so bulgarski vojaki napadli srbski oddelek. Bitka je trajala tri ure. Srbska vlada je v Sofiji protestirala.

KITAJSKI GENERAL ODPUŠČEN. — SPOR MED KITAJCI IN JAPONCI REŠEN.

Tokio, 17. septembra. Kitajski general Čanktiun v Nankingu je odpuščen. S tem je spor med Kitajci in Japonci poravnан.

ČASTNI DOKTOR.

Dunaj, 17. septembra. Knezonadškof Piffl je imenovan za častnega dokторja dunajske univerze.

OBOŠOJEN PRIPRAVNIK.

Lvov, 17. septembra. Učiteljski pravnik, Rusin Dziegalo, ki je ustrelil profesorja Butkovskega, je obsojen na 14 let ječe.

Mnenje gosp. dr. A. Hartin

Telš.

Gosp. J. Serravalllo,

Trst.

Prav rad Vami poročam, da vaše želje in znamenje kina-vino Serravalllo izborno služi. Šest tednov od tega je imela neka bolnica težak porod. Ni se mogla popraviti, teka ni imela, slabokryna je bila zelo, čutila je vbadce v prsih, potila se je ponoči in bila je nervozna. Po rabi dveh botlikov Vašega vina se je njen zdravstveno stanje zelo zboljšalo, dobila je tek, vsled česar je izgledala takoj boljše. V teh in sličnih slučajih bom predpisoval prav rad Vaš izdelek.

Telš, 9. junija 1911.

Dr. Härtig.

Mesto posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjam vsem našim znancem in sorodnikom žalostno vest, da je naš dragi oče gospod

Leopold Zore